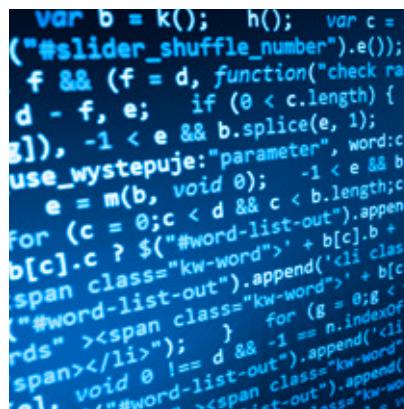
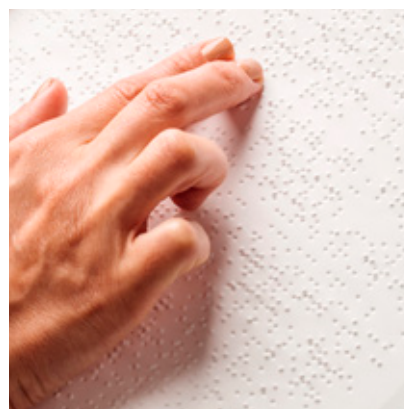

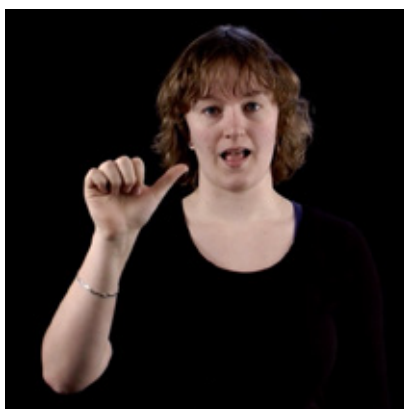
Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

- 02 Redactioneel Terstond
- 03 Meditatie Intonaties
- 04 Relaties De taal van he
- 06 Verdieping Taal van de
- 09 Bijbels gezien Meteen
- 10 Gezondheid De juiste w
- 12 Voedsel voor de geest t
- 14 Dialoog Taal over de eir
- 16 Interview Een vertaler v
- 18 Groen! Taal van mensen
- 19 Tenslotte Leestik
- 20 ESDA Contactgegevens

Best-backgrounds/Shutterstock.com

Maxx-Studio/Shutterstock.com

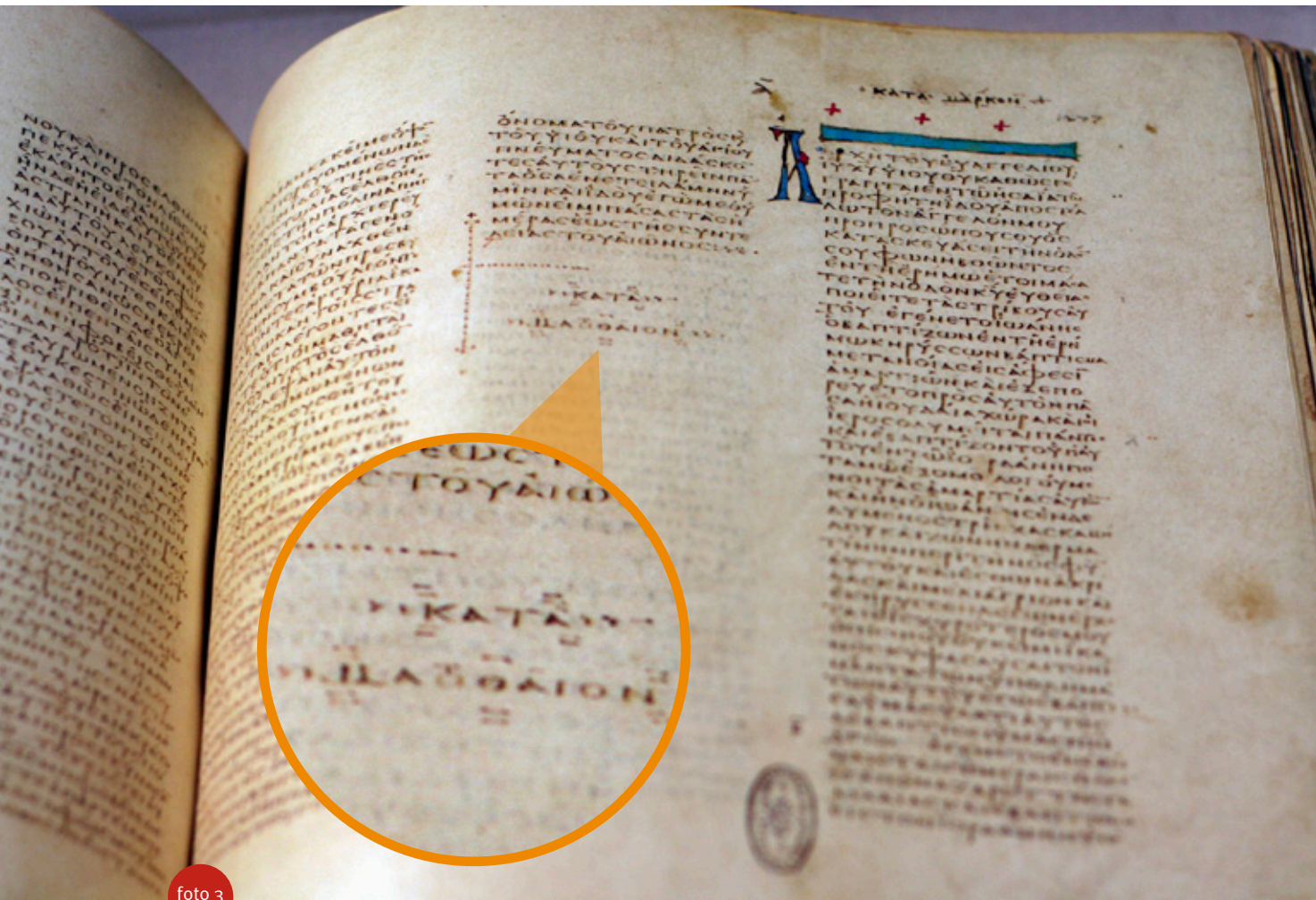

foto 3

TAAL VAN DE BIJBEL
Tom de Bruin

taal van de Bijbel

God spreekt natuurlijk alle mensentalen, maar hij gaat alle talen te boven. Als de Bijbel in goddelijke taal was geschreven, snapten wij arme mensen er niets van. God gebruikt dan ook wat er is: mensentalen ... Met al hun uitdagingen en gebreken.

Het Nederlands was helaas niet één van de mensentalen die God uitkoos. Het Nederlands Bijbelgenootschap vertaalt de Bijbel voor ons vanuit het Hebreeuws, Grieks en Aramees. Omdat de meesten van ons geen van die drie talen begrijpen, moeten wij het doen met die zeer goed verzorgde vertalingen. Maar wat wij vaak niet weten, is hoe de anders-talige Bijbels er dan uit zien. Laten we kijken!

Oudste Oude Testament

Het Oude Testament is vooral in het Hebreeuws geschreven. Het feit dat wij oude Hebreeuwse teksten hebben, is bijna helemaal te danken aan het werk van Joodse schrijvers. Zij hebben door de eeuwen de tekst van het Oude Testament voor ons bewaard.

De oudste versie van het Oude Testament die wij hebben heet *Codex Leningradensis*. ‘Codex’ is gewoon een moeilijk woord voor boek, en ‘Leningradensis’ verwijst naar de locatie van het boek: de nationale bibliotheek van Rusland, in St. Petersburg (vroeger Leningrad).

Leningradensis (zie foto 1 en 2) komt uit het jaar 1009. We weten dat iemand genaamd Shemuël ben Jakob deze Bijbel overschreef in Caïro. De voorkant is rijk versierd met twee Davidsterren. Als u goed kijkt, ziet u dat de sterren zelf zijn gemaakt van woorden, dit zijn bijbelverzen die spreken over de zegeningen van God. Helemaal in het midden staat wie deze Bijbel heeft overgeschreven, en aan wie hij dit boek opdroeg.

foto 1

foto 2

Hebreeuwse taal

De tekstpagina's zijn goed gevuld. U kunt in het midden de bijbeltekst zien, in de kantlijnen zijn leeshulpen aangegeven. Als u goed naar het Hebreeuws kijkt, dan ziet u hopelijk dat het van rechts naar links gelezen moet worden (de rechterkantlijn is mooier), dat er heel kleine spaties tussen de woorden staan, en kleine stipjes en streepjes boven en onder de letters. Deze streepjes en stipjes zijn een latere toevoeging aan de bijbeltekst.

De Hebreeuwse taal bestaat alleen uit medeklinkers. De lezers ‘verzin- nen’ de klinkers wanneer zij lezen. Meestal is dat goed te doen: PRBR HT ZLF MR. Daar kom je met wat puzzelen wel uit, maar het is veel makkelijker met klinkers: PRoBeER HeT ZeLF MaaR. Daarom zijn in de loop der eeuwen de klinkers toegevoegd aan de bijbeltekst. Echter, als u nu naar Israël zou reizen, dan ziet u dat daar alles zónder klinkers geschreven is.

Heilige boeken

In het Joodse denken zijn de bijbelse boeken zelf heilig. Als een Bijbel niet meer goed te lezen is, dan moet deze worden opgeruimd. De Bijbel wordt eerst opgeslagen op een speciale plek, en dan later begraven. Dat betekent helaas dat

wij erg weinig oudere teksten hebben. Eigenlijk hebben we alleen oudere teksten in de Dode Zeerollen, gevonden vlak na de Tweede Wereldoorlog.

Oudste Nieuwe Testament

Vreemd genoeg hebben we veel oudere Nieuwe Testamenten. Het oudste Nieuwe Testament dateert uit de vierde eeuw, amper driehonderd jaar na de originele geschriften. De reden waarom we geen oudere versie hebben is simpel: pas rond deze tijd ontstond het boek. Alle eeuwen daarvoor gebruikten mensen boekrollen. Dit is dus niet alleen het oudste Nieuwe Testament, maar ook één van de oudste boeken!

Dit oude boek heet *Codex Vaticanus*, want het is opgeslagen in het Vaticaan. In het museum daar is helaas alleen een zeer goede kopie te zien—de echte versie is veel te waardevol. Op foto 3 kunt u het begin van het evangelie van Marcus zien.

Vreemde taal?

Als u goed kijkt staat bovenaan KATA MAPKON, wat Grieks is voor ‘volgens Marcus’. U ziet ook dat dit de enige spatie is op de hele pagina. Griekse teksten werden toen aaneengeschreven in hoofdletters, wat het lezen niet vergemakkelijkte. Nog moeilijker is

dat regels doorlopen. Was de regel vol, dan begon men gewoon op de volgende. Middenin een woord, zonder afbrekingstreepje! Heel lastig lezen dus.

Tegenwoordig gebruiken wij vaak afkortingen in onze taal. Bijvoorbeeld op de telefoon omdat het uittypen van sommige woorden een gedoe is. We hebben mooie woorden voor deze taal: chattaal, sms-taal, of twittertaal. Het grappige is dat er niets nieuws onder de zon is. In de oude Bijbels zien we precies hetzelfde. Perkament is duur, dus men schreef klein, zonder spaties, en waar het kon met afkortingen.

Als u goed kijkt naar de tweede regel, ziet u iets als IY XY YIOY OY. Als u nog beter kijkt ziet u dat er boven IY XY en OY een soort van horizontale streep staat. Dat is om aan te geven dat dat afkortingen zijn. IY is geen Grieks woord, maar IHZOY wel, dat is hoe je Jezus schrijft in Griekse hoofdletters. Ze gebruikten dus alleen de eerste en de laatste letter van bepaalde woorden. XY en OY zijn dus XPISTOY en OEOY, u kunt zelf vast ontdekken wat deze woorden betekenen (door bijvoorbeeld Marcus 1:1 op te zoeken).

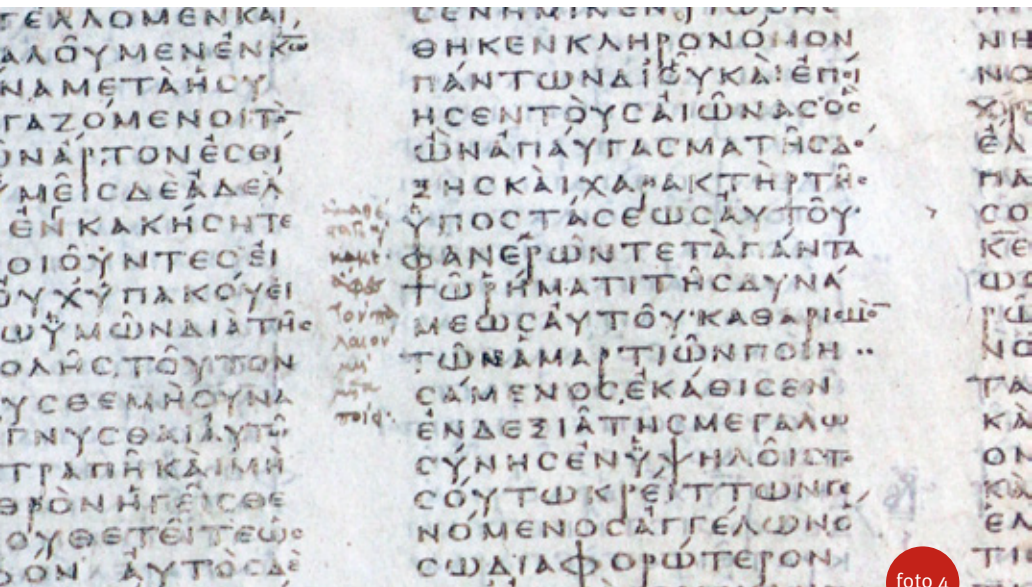

foto 4

Overschrijven

Wat vooral erg leuk is aan manuscripten is dat het mensenwerk was en blijft. Als wij nu een boek drukken, lijken alle duizend boeken op elkaar. Maar als u het Nieuwe Testament zou moeten overschrijven, en zeker als alles in hoofdletters staat, dan maakt u zo nu en dan vast een foutje. Daarnaast, als u al weet dat de tekst die u overschrijft

misschien fouten bevat, dan moet u ook opletten dat u de fouten niet overschrijft.

De manuscripten geven ons soms inzichten in discussies door de tijd. In *Vaticanus* zien we iets erg grappigs. In het begin van Hebreeën staat in de kantlijn wat commentaar (zie foto 4). Met wat moeite

kunnen we daar iets lezen in de geest van ‘onopgeleid en slecht, laat het oude met rust, verander het niet’. Blijkbaar had iemand de tekst gecorrigeerd, en een latere monnik had daar wat stevige woorden over te zeggen!

Onder controle

Zo zien we dat God niet alleen mensentalen moest gebruiken voor zijn Woord, maar ook mensen en onze producten. Gods onvergankelijke Woord is dus opgeschreven in boekrollen en boeken die vergaan. Zijn waarheid is opgeschreven door mensen die soms een fout maken. Gelukkig weten we dat de heilige Geest de (over)schrijvers inspireerde en het hele proces bewaakte. Het lijkt misschien eng, maar God heeft alles onder controle.

Al met al blijft de taal van de Bijbel boeien, van het Grieks en Hebreeuws, tot de manier waarop deze teksten vandaag bij ons komen. Duizenden mannen en vrouwen hebben door de eeuwen heen met deze vreemde talen geworsteld, zodat wij de beschikking hebben over de Bijbel. En gelukkig hebben wij mooie gedrukte versies, met spaties én klinkers, in onze eigen taal.

foto 6

foto 5

Kattenkwaad

Iedereen die een kat in huis heeft, kent de hebbelikheden van zo’n eigenwijs beest. Katten waren handig in bibliotheken, want ze zorgden ervoor dat muizen en ratten de boeken niet opaten. Alleen waren ze minder handig tijdens het schrijven. Op foto 5 ziet u de onschuldige sporen die een kat naliet in de vijftiende eeuw. Minder leuk is wat gebeurde in 1420 in Deventer. Misschien geeft de tekening op foto 6 u een goed idee van wat plaatsvond. Zo niet, dan helpt de vertaling van de tekst die eronder staat: ‘Hier ontbreekt niets, maar een kat heeft hier vannacht geplast. Vervloekt zij deze irritante kat. Let erop dat u boeken niet open laat op plaatsen waar katten komen.’

METEEN OF LATER?
Bert Nab

meteen of later?

De zekere hoop op verlossing is wat werkelijk belangrijk is

Jezus antwoordde: ‘Ik verzeker je: nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn’ (Lucas 23:43).

Bijbelgeleerden breken zich al decennialang het hoofd over de tekst uit Lucas 23:43. Jezus is gevangengenomen, door Pilatus met tegenzin veroordeeld en aan een kruis geslagen. Samen met hem worden nog twee mannen gekruisigd, misdadigers. Eén van hen is nogal negatief en doet mee met mensen uit de menigte die roepen dat Jezus zichzelf maar moet bevrijden van dat kruis als hij de Zoon van God is. De andere misdadiger roept zijn kompaan op te stoppen met spotten en het uiten van beledigingen. Hij roept hem op ontzag te tonen, omdat de man in het midden in zijn ogen een onschuldige is. Deze misdadiger gelooft in Jezus. In de laatste uren van zijn leven komt hij tot het inzicht dat hij het er niet best vanaf gebracht heeft en hij vraagt Jezus aan hem te denken wanneer hij in zijn koninkrijk komt.

Probleem

Jezus veroordeelt de man niet voor zijn misdaden, hij verwijt hem ook niet dat het nogal makkelijk is om in zijn benarde situatie plotseling tot inkeer te komen. Hij verzekert de man dat hij gehoor zal geven aan zijn verzoek. Tot zover geen probleem. Maar hoe zit het nu met het tijdstip van inwilligen van dat verzoek? Bij sommige geloofsrichtingen levert de tekst geen enkel probleem op, omdat men sowieso gelooft dat na het sterven de ziel voortleeft in de

hemel. Bij andere geloofsrichtingen, die ervan overtuigd zijn dat de doden rusten in hun graf en er pas nieuw leven mogelijk is bij de tweede komst van Jezus, levert de tekst wel een probleem op.

Vandaag

De vraag is dan ook: Zegt Jezus tegen de misdadiger dat hij vandaag bij hem in het paradijs zal zijn of zegt hij vandaag dat de misdadiger bij hem in het paradijs zal zijn? Iedere nieuwe bijbelvertaling lijkt toch steeds weer te gaan voor het eerste. Dit levert uiteraard een probleem op voor de mensen die in de doodsslaap geloven. Zevendedagsadventisten zijn christenen die geloven dat de doden rusten in het graf, de zogenaamde doodsslaap. Het is dan ook niet verwonderlijk dat gelovigen in deze kringen denken aan een belofte die met uitgestelde kracht bewerkstelligd wordt. De misdadiger mag er zeker van zijn dat hij in het rijk van Jezus zal worden opgenomen, aan het einde van de tijd.

Werkelijk belangrijk

Wat heel duidelijk wordt wanneer we het bijbelverhaal lezen, is dat God er in de hele geschiedenis op uit is om de mensheid te redden, te verlossen van de zonde en het kwade. De houdgreep van Satan wordt ongedaan gemaakt met het offer dat Jezus brengt op Golgotha. We mogen in het leven staan als verlost mensen. We zijn vrij. Wat er werkelijk toe doet is dat de man gered werd en mocht sterven met de zekere hoop op verlossing. Daar gaat het om.

Aad Berger

